

สุขภาพจิตของทหารผ่านศึกที่รับการรักษาในแผนกผู้ป่วยใน ณ โรงพยาบาลทหารผ่านศึก

นางสาว นุชกร โรจนพรทิพย์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์

คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-14-1894-9

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

MENTAL HEALTH PROBLEMS OF THE PHYSICALLY DISABLED WAR
VERTERANS ADMITTED AT VERTERANS GENERAL HOSPITAL

Miss Budsakorn Rojanaporntip

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirement
for the Degree of Master of Science Program in Mental Health

Department of Medicine

Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-14-1894-9

481883

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สุขภาพจิต ของทหารผ่านศึกพิการ ที่รับการรักษาในแผนกผู้ป่วยใน ณ
โรงพยาบาลทหารผ่านศึก

โดย

นางสาวบุษกร โรจนพรทิพย์

สาขาวิชา

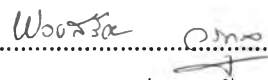
สุขภาพจิต

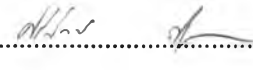
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิงศิริลักษณ์ สุภปีติพร

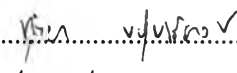
คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะแพทยศาสตร์
(ศาสตราจารย์นายแพทย์ภิรมย์ กมลรัตนกุล)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงสร้อย วรรณกุล)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิงศิริลักษณ์ สุภปีติพร)

..... กรรมการ
(อาจารย์แพทย์หญิงชุติมา หุ่นเรืองวงษ์)

บุญกร โรจนพรทิพย์ : สุขภาพจิต ของทหารผ่านศึกพิการ ที่รับการรักษาในแผนกผู้ป่วยใน ณ โรงพยาบาลทหารผ่านศึก (MENTAL HEALTH PROBLEMS OF THE PHYSICALLY DISABLED WAR VETERANS ADMITTED AT VETERANS GENERAL HOSPITAL)

อ. ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์แพทย์หญิงศิริลักษณ์ สุภปีดิพร : 140 หน้า

ISBN 974-14-1894-9

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะสุขภาพจิต และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะสุขภาพจิตของทหารผ่านศึกพิการ ที่รับการรักษาในแผนกผู้ป่วยใน ณ โรงพยาบาลทหารผ่านศึก จำนวน 137 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบวัดสุขภาพจิต SCL-90 (Symptom Checklist) และแบบสอบถามบุคลิกภาพ MPI (Maudsley Personality Inventory) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS สถิติที่ใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไคสแควร์ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน สถิติทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยเชฟเฟ (Scheffe) และสถิติถดถอยแบบพหุขั้นตอน

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ป่วยมีปัญหาสุขภาพจิต คิดเป็นร้อยละ 86.9 โดยในจำนวนนี้พบปัญหาสุขภาพจิต คือ ปัญหาความรู้สึกลึกซึ้งผิดปกติทางด้านร่างกายมากที่สุด ร้อยละ 89.8 , ความกลัวโดยไม่มีเหตุผล ร้อยละ 67.2 , มีพฤติกรรมบ่งชี้อาการวิตกกังวล ร้อยละ 65.0 , มีความรู้สึกลัวกระแวง ร้อยละ 55.5 , มีความรู้สึกไม่เป็นมิตร ร้อยละ 54.7 , ซึมเศร้า ร้อยละ 48.2 , มีความรู้สึกบกพร่องในการติดต่อกับผู้อื่น ร้อยละ 47.5 , การย้ำคำย้ำท่า ร้อยละ 10.2 และมีความวิตกกังวล ร้อยละ 8.8 ตามลำดับ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะสุขภาพจิตของผู้ป่วย พบว่า ปัจจัยด้าน อายุ, สถานภาพสมรส, อายุราชการ, จำนวนเงินที่ได้รับต่อเดือน, ชั้นบรรดทหารนอกประจำการ, จำนวนครั้งที่ไปราชการสนาม, ระยะเวลาที่พิการ, สาเหตุที่ได้รับความพิการ, สาเหตุที่เข้ารับการรักษาพยาบาลในครั้งนี้, การใช้สารเสพติด, บุคลิกภาพด้าน N Scale, ปัจจัยด้านครอบครัว และการได้รับความช่วยเหลือ มีความสัมพันธ์กับปัญหาสุขภาพจิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาควิชา.....จิตเวชศาสตร์.....	ลายมือชื่อนิสิต.....บุญกร โรจนพรทิพย์.....
สาขาวิชา.....สุขภาพจิต.....	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา....2548.....	ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

4774907230 : MAJOR MENTAL HEALTH

KEYWORD : MENTAL HEALTH / THE PHYSICALLY DISABLED WAR VETERANS

BUDSAKORN ROJANAPORNTIP : MEANTAL HEALTH PROBLEMS OF THE PHYSICALLY DISABLED WAR VETERANS ADMITTED AT VETERANS GENERAL HOSPITAL THESIS ADVISOR : ASST. PROF.SIRILUCK SUPPAPITIPORN,MD,140 pp. ISBN 974-14-1894-9

The purpose of this research was to study the mental health and factor related to mental health of the Physically Disabled War Veterans General Hospital. The subject used in this study were 137 patients. The self-reporting instruments were general demographic survey questionnaire, SCL-90 (Symptom Checklist) and MPI (Maudsley Personality Inventory). The data were analyzed for descriptive statistic : percentage, mean, standard deviation, Chi square, Pearson Product Moment Correlation Coefficiency , Scheffe and regression analysis by SPSS.

The study found that 86.9 percent of patients had mental health problem. Somatization 89.8 percent, Phobia Anxiety 67.2 percent, Psychoticism 65.0 percent, Paranoid Ideation 55.5 percent, Hostility 54.7 percent, Depression 48.2 percent, Interpersonal Sensitivity 47.5 percent, Obsessive – Compulsive 10.2 percent, Anxiety 8.8 percent. Age, marital status, treat right, number of join the battle, period of the physically disabled, cause of the physically disabled, cause of this admitted, substance use, N Scale personality, factor about family and helping system were statistically significant related to mental health problem at $p < .01$

Department.....Psychiatry.....

Student’s signature.....*บุษกร โรจนพรทิพย์*.....

Field of study.....Mental health.....

Advisor’s signature.....*Siriluck Suppapatiporn*.....

Academic year.....2005.....

Co- advisor’s signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ แพทย์หญิงศิริลักษณ์ ศุภปีติพร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำ คำปรึกษา ให้กำลังใจ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง ในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์พวงสร้อย วรรณกุล และอาจารย์แพทย์หญิงชุติมา หุ้มเรื่องวงษ์ ที่ให้เกียรติมาเป็นประธาน และกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งได้ให้คำแนะนำ และ แก้ไขในการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ท่านผู้อำนวยการ โรงพยาบาลทหารผ่านศึก ที่ได้ให้การสนับสนุนในการศึกษา ขอขอบคุณนักจิตวิทยา และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกท่าน อีกทั้งการวิจัยในครั้งนี้จะไม่สำเร็จได้ถ้าปราศจาก ความร่วมมือ ของกลุ่มตัวอย่าง โรงพยาบาลทหารผ่านศึก ทุกท่านในการเก็บข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นอย่างสูง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
คำถามของการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิดในกาวิจัย.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาพจิต.....	8
แนวคิดเกี่ยวกับบุคลิกภาพ.....	32
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	40
รูปแบบการวิจัย.....	40
ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
การรวบรวมข้อมูล.....	45

การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล.....	49
ส่วนที่ 2 ภาวะสุขภาพจิตของผู้ป่วย.....	59
ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อภาวะสุขภาพจิตของผู้ป่วย.....	62
5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	106
สรุปผลการวิจัย.....	106
อภิปรายผลการวิจัย.....	112
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	117
ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป.....	117
รายการอ้างอิง.....	118
ภาคผนวก.....	122
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	140

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง.....	49
ตารางที่ 2 จำนวนร้อยละของผู้ป่วยตามบุคลิกภาพ.....	58
ตารางที่ 3 จำนวนร้อยละของผู้ป่วยตามภาวะสุขภาพจิต.....	59
ตารางที่ 4 จำนวนร้อยละของผู้ป่วยที่มีปัญหาสุขภาพจิตในแต่ละด้าน.....	60
ตารางที่ 5 จำนวนร้อยละของผู้ป่วยที่มีปัญหาสุขภาพจิตตั้งแต่ 1 ด้าน ถึง 9 ด้าน.....	61
ตารางที่ 6 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับภาวะสุขภาพจิต.....	62
ตารางที่ 7 แสดงการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับภาวะสุขภาพจิต.....	67
ตารางที่ 8 แสดงคะแนนต่ำสุด สูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ บุคลิกภาพและ ปัญหาสุขภาพจิต.....	68
ตารางที่ 9 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างบุคลิกภาพด้านพฤติกรรม (E scale) กับปัญหา สุขภาพจิตทั้ง 9 ด้าน.....	69
ตารางที่ 10 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างบุคลิกภาพด้านอารมณ์ (N scale) กับปัญหา สุขภาพจิตทั้ง 9 ด้าน.....	70
ตารางที่ 11 – 41แสดงค่าเฉลี่ย เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยสุขภาพจิต 9 ด้าน ของกลุ่ม ตัวอย่างเป็นรายคู่.....	72
ตารางที่ 42 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาสุขภาพจิตของผู้ป่วยด้านความรู้สึกผิด ปกติทางด้านร่างกาย(Somatization).....	97
ตารางที่ 43 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาสุขภาพจิตของผู้ป่วยด้านความรู้สึกผิด ปกติทางการย้ำคิดย้ำทำ(ObsessiveCompulsive).....	98
ตารางที่ 44 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาสุขภาพจิตของผู้ป่วยด้านความรู้สึกผิด ปกติทางด้านความรู้สึกบกร่องในการติดต่อกับผู้อื่น(Interpersonal Sensitivity).....	99
ตารางที่ 45 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาสุขภาพจิตของผู้ป่วยด้านความรู้สึกผิด ปกติทางด้านซึมเศร้า(Depression).....	100
ตารางที่ 46 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาสุขภาพจิตของผู้ป่วยด้านวิตกกังวล (Anxiety).....	101

ตารางที่ 47 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาสุขภาพจิตของผู้ป่วยด้านความรู้สึกผิด ปกติทางด้านความรู้สึกไม่เป็นมิตร(Hostility).....	102
ตารางที่ 48 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาสุขภาพจิตของผู้ป่วยด้านความรู้สึกผิด ปกติทางด้านความกลัว โดยไม่มีเหตุผล(Phobia Anxiety).....	103
ตารางที่ 49 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาสุขภาพจิตของผู้ป่วยด้านความรู้สึก ผิดปกติทางด้านความรู้สึกหวาดระแวง.....	104
ตารางที่ 50 แสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาสุขภาพจิตของผู้ป่วยด้านพฤติกรรมบ่งชี้ อาการวิตกรจริต.....	105